

Till:  
Kulturdepartementet  
103 33 Stockholm  
ku.remissvar@regeringskansliet.se  
Diarienummer Ku2018/01387/MF

## **NENT Groups svar på Public servicekommitténs betänkande Ett oberoende public service för alla (SOU 2018:50)**

### **Inledning**

Nordic Entertainment Group (NENT Group) var tidigare en del av Modern Times Group (MTG) men är nu på väg att bli en självständig börsnoterad mediekoncern. NENT Group är med sina tv-, betal-tv, radio- och streamingtjänster, samt produktionsbolag, en av Nordens största mediekoncerner. I Sverige omfattar verksamheten tv-kanalerna TV3, TV6, TV8 och TV10, betal-tv och operatörstjänster under varumärket Viasat, den reklamfinansierade streamingtjänsten Viafree, den abonnemangsfinansierade streamingtjänsten Viaplay, radioverksamhet med kanalerna RIX FM, Bandit Rock, Power Hit Radio, Star FM samt radiostreamingtjänsten I Like Radio. NENT Group innefattar även NENT Studios med 30 produktionsbolag i 17 länder, i Sverige Nice drama, Splay One, Strix Sverige, Baluba och Brain Academy.

NENT Group tackar för möjligheterna att komma med synpunkter eftersom de offentligfinansierade public service-bolagens (PS-bolagens) verksamhet har påverkan både på bolagen inom NENT Group och mediebranschen i övrigt.

### **Sammanfattning**

- NENT Group konstaterar att bolag som utför allmännyttiga tjänster (public service) ska ha en klar och exakt definition av uppdraget. Vidare ska granskningen av om uppdraget genomförs göras av en instans som är oberoende av PS-bolagen. Slutligen ska det finnas en mekanism för att återta medel som använts till annat än uppdraget. PS-kommitténs förslag innehåller inget av ovanstående och den svenska PS-regleringen riskerar att skapa osäkerhet på den svenska mediemarknaden och dessutom strida mot statsstödsreglerna.
- Förslaget bör föregås av och utarbetas mot bakgrund av en analys av vad som saknas på marknaden, detta för att skapa en klar och tydlig definition av uppdraget. Exempelvis visar en analys av utbudet i SR:s kanaler P3 och P4. Att de i stort sett spelar samma populärmusik som de kommersiella radiokanalerna

RIX FM, Mix Megapol och NRJ. Ambitionen verkar vara att med reklamfri musikradio ta lyssnare på en marknad som redan har ett stort utbud av populärmusik, vilket inte kan vara ett uppdrag i allmänhetens tjänst.

- Genom internet har mediemarknaden växt med nya erbjudanden. Att PS-bolagen förlorar lyssnar- och tittarandelar behöver inte vara ett problem om hela marknaden växer, snarare något naturligt. Teknikutvecklingen är i sig inget skäl till att tillåta PS-bolagen att exploatera nya distributionsformer i syfte att konkurrera om användare.
- NENT Group anser inte att PS-bolagens verksamhet online ska få räknas till kärnverksamheten. Verksamheten online är inte reglerad och kan därför inte ingå i uppdraget.
- PS-bolagen har under nuvarande tillståndperiod på eget bevåg ändrat definitionen av sin kärnverksamhet så att den sedan 2014 rymmer även online. PS-bolagen har inte behörighet att besluta om ändringar i sin reglering. Regelbrottet ska stävjas, inte främjas.
- NENT Group stödjer förslaget att SVT tillsammans med marknätets aktörer själva kan bestämma om och när en övergång till DVB-T2 ska ske.
- SR kan hos regeringen begära tillstånd för digitala radiosändningar då man finner det lämpligt och det framgår inte annat än att SR också kan släcka de analoga sändningarna då man tillsammans med övriga programföretag bedömer att lyssnarna är redo. Regeringen bör inte låsa fast SR i analog teknik under kommande tillståndperiod.
- PS-bolagen får stor frihet att söka distribution för sina kanaler och NENT Group uppmanar regeringen att förtydliga att bolagen ska samarbeta med distributionsplattformar som utgår från den svenska mediemiljön.
- Kommittén föreslår att förhandsprövningen av nya tjänster inte ska gälla den utvidgade kärnverksamheten, vilket NENT Group bestämt avråder från.
- NENT Group ställer sig positivt till att andra än PS-bolagen själva ska kunna anmäla nya tjänster samt att provperioden kortas till sex månader.
- NENT Group anser det däremot olämpligt att beslut om nya tjänster tas av regeringen. Denna typ av beslut bör tas av en myndighet för att skydda PS-bolagen från partipolitiska överväganden.
- NENT anser det olämpligt att PS-redovisningarna sker mer sällan än i dag. Uppdraget ska granskas av en av bolagen oberoende myndighet.
- Kommittén föreslår krav på kompetens för ledamöter i förvaltningsstiftelsen. NENT Group föreslår att erfarenhet av publicistisk verksamhet ska lyftas fram som en merit medan partipolitisk erfarenhet ska tonas ner. Regeringen bör inte kunna påverka styrelsens sammansättning. NENT Group ställer sig positivt till att styrelsen inte granskar bolagens uppdrag.
- NENT Group är av uppfattningen att PS-bolagen inte kan vara politiskt oberoende eftersom de är skapade av politiska skäl, styrs av lag och reglering och finansieras med offentliga medel. Däremot anser NENT Group att partipolitiska överväganden inte ska kunna få genomslag på andra sätt än via lag och reglering.

## 1. Utgångspunkter

*Kommittén noterar att "kärnan i public service-uppdraget bör vara en inriktning på de samhällsbehov som marknadsaktörerna inte kan tillgodose". Kommittén noterar vidare att bolagen är reglerade och att kraven i regleringen ska kunna granskas och följas upp på ett ändamålsenligt sätt.*

NENT Group håller med om dessa utgångspunkter, men vill uppmärksamma att kommittén i sitt betänkande i alltför hög grad undviker att utgå från sina egna utgångspunkter. Det saknas analyser av vad de privatfinansierade mediebolagen gör och inte gör och vad det är för specifika behov som PS-bolagen ska tillgodose. Det saknas också resonemang kring vilken effekt PS-bolagen har på marknaden, det vill säga i vilken grad deras verksamhet tränger undan privata företag från delar av marknaden. PS-bolagens ledningar brukar säga att public service per definition är marknadsstörande. Det är att en slarvig utsaga eftersom offentligfinansierade bolag som ska utföra allmännyttiga tjänster alltid ska störa marknaden så lite som möjligt. För att lyckas med det krävs noggranna definitioner av uppdraget och analyser av eventuella störningar.

## 2. Nya mönster i mediekonsumtionen

*Kommittén konstaterar att den samlade mediekonsumtionen ökat från 339 minuter per dag år 1997 till 359 minuter år 2017. Digitaliseringen, inklusive digitaliseringen av broadcast tv, har skapat ett ökat utbud och en ökad variation av produkter och tjänster vilket fullt naturligt gjort att användandet av public service som andel av mediekonsumtionen minskar. Som exempel kan anges att om antalet tv-kanaler i marknätet ökar från 3 till 50 och om antalet tillhandahållare av beställ-tv via internet ökar från noll till dussintals, så borde public service andel av mediekonsumtionen minska, även om de absoluta tittar- och lyssnartalen inte gör det.*

PS-bolagen själva beskriver dock den minskade marknadsandelen som en fråga om att de tekniskt inte finns där delar av publiken finns. NENT Group menar att en lika självklar slutsats är att publiken mycket väl vet att man hittar PS-bolagen en knapptryckning bort. Delar av publiken föredrar dock att i ökad utsträckning konsumera nytt medieinnehåll som blivit tillgängligt via nya plattformar. PS-bolagens uppdrag ska i huvudsak vara, som framgått ovan, att tillhandahålla sådant som inte erbjuds av andra på mediemarknaden och det är därför inte självklart att PS-bolagen ska ges möjligheter att genom nya tekniska medel jaga publiken och med alla medel konkurrera om användarna. Det framgår i betänkandet att värdet med public service är att skapa gemensamma medieupplevelser, samtidigt som det också framgår att PS-bolagen själva ser möjligheterna att online skapa personifierade erbjudanden. Dessa två ambitioner går inte ihop.

### 3. Ändamålsenlig reglering av public service

*Kommittén noterar att det idag inte är möjligt att reglera PS-bolagens verksamhet annat än i marknätet eftersom det råder etableringsfrihet i tråd. Detta har tidigare inte varit ett problem för distributionen via tråd (kabel och bredband) eftersom det som sänts i tråd varit samma utbud som sänts i marknätet. Det hade inte heller behövt vara ett problem om PS-bolagen via egna play-tjänster erbjudit parallellsändning eller beställprogram av det som också sänts i marknätet. Problemet uppstår när PS-bolagen gör program som bara distribueras online.*

Enligt dagens reglering är bolagens kärnverksamhet att sända radio och tv till allmänheten. De får också i viss uträkning syssla med kompletterande verksamhet, vilket ska vara att tillgängliggöra program på andra sätt. Bolagen har dock sedan 2014 hittat på en alldeles egen definition av kärnverksamhet där allt de gör online är kärnverksamhet, oavsett om detta sänds i marknätet eller inte. Granskningsnämnden har vid bedömningarna av om de uppfyllt PS-uppdragen konstaterat att bolagens definition inte stämmer med regleringens, något som även framgick i Myndigheten för press, radio och tv:s marknadsanalys från 2015. Granskningsnämnden säger sig inte kunna ingripa mot regelbrottet eftersom bolagens tolkning av regleringen skyddas av den redaktionella friheten.

Kommittén redovisar en sammanfattning av EU:s statsstödsregler där det framgår att offentliga medel får finansiera PS-verksamhet om det finns ”en klar och exakt definition av uppdraget”. Kommittén redovisar tyvärr inte andra relevanta delar av reglerna, exempelvis att programföretagen uttryckligen ska ha anförtroddt uppdraget och att det ska finnas en effektiv kontroll av att uppdraget utförts. Kontrollen ska göras oberoende av PS-bolagen och det ska finnas en mekanism för att återta medel som använts till annat än uppdraget.

Mot bakgrund av att PS-bolagen själva kunnat definiera sin kärnverksamhet så kan det knappast sägas att definitionen varit klar och exakt. PS-bolagen har under den nuvarande tillståndsperioden brutit mot den reglering som var tänkt att styra dem. De har använt offentliga medel till annat än som varit syftet. Enligt statsstödsreglerna ska en oberoende myndighet kunna konstatera detta och kräva tillbaka medel som använts fel. Granskningsnämnden har konstaterat att PS-bolagen inte följer regleringen, men menar, som nämnts, att det faller inom bolagens redaktionella frihet att göra som de vill. NENT Group menar att detta är en fundamental feltolkning. Det måste vara upp till regering och riksdag att bestämma vad det är offentligfinansierade medieföretag ska göra samt att bestämma hur detta ska följas upp. Det har ingenting med den redaktionella friheten att göra. Regeringen ska styra ”vad” som ska göras, det vill säga affärsmässiga beslut kring teknik, erbjudanden och distribution. Den redaktionella friheten ryms inom besluten ”hur” verksamheten bedrivs. ”Vad” måste styras av reglering, ”hur” ska redaktionerna styra över.

Kommittén föreslår att regleringen från 2020 ändras så att det ingår i kärnverksamheten att tillhandahålla "radio- och tv-program" på bolagens egna plattformar som finns på "fritt tillgängliga och öppna delar av internet". Man kan tolka det föreslagna kärnuppdraget som att "program" är sådant som i praktiken sänds linjärt och som idag finns på bolagens playtjänster och att det är bolagens playtjänster som är "egna plattformar" som är fritt tillgängliga. Detta bör dock regeringen förtydliga.

Det bekymmersamma är att kommittén föreslår att regleringen i efterhand ska anpassas till PS-bolagens egna tolkningar. Det är att sända helt fel signaler och kan innebära att PS-bolagen fortsätter att själva bestämma vad de ska och inte ska göra.

NENT Group menar att PS-bolagens kärnverksamhet även i fortsättningen måste vara att sända program till allmänheten och att de egna play-tjänsterna ska fortsätta att vara kompletterande verksamhet. Allt annat är orimligt med tanke på att verksamheten utanför marknätet inte kommer att regleras på flera år, om någonsin. Skulle grundlagsutredningen komma fram till att just PS-bolagens verksamhet i tråd kan regleras, så kan frågan tas upp igen. Detta hänger också samman med kommitténs förslag att förhandsprövningen av nya tjänster bara ska gälla den kompletterande verksamheten. Det lämnar fältet fritt för bolagen att affärsutveckla online så länge de hävdar att det sker inom ramen för egna onlinetjänster. Om inte granskningsnämnden får helt andra muskler än vad myndigheten hittills haft så behöver bolagen överhuvudtaget inte hålla sig inom några ramar. NENT Group konstaterar att kommittén inte föreslår en förstärkt roll för granskningsnämnden.

Det krävs en striktare reglering av vad det är PS-bolagen ska göra för att skapa en rimlig förutsägbarhet på mediemarknaden. Kommitténs förslag av hur de svenska PS-bolagen ska regleras kan inte sägas uppfylla statsstödsreglernas kriterier.

#### **4. Var ska public service finnas?**

*Kommittén föreslår att PS-bolagen även fortsättningsvis ska nå 99,8 procent av den fast boende befolkningen via marknät. Utbudet bör bestå av fyra kanaler för SVT och för SR samma som idag. SVT kan övergå till effektivare teknik i samråd med övriga aktörer och MPRT. SR ska själva få avgöra om de ska sända digitalt och i så fall ansöka om det hos regeringen.*

NENT Group instämmer i förslagen. NENT Group har kanaler både i det digitala marknätet och det analoga FM-nätet och det är viktigt att PS-bolagen är med och drar tittare och lyssnare till plattformarna samt är med och finansierar dem.

Tv i marknätet är sedan 2007 helt digitalt, medan radion fortsätter att sända med analog teknik. NENT Group tolkar förslagen som att SVT kan gå över till DVB-T2 och släcka sina sändningar i DVB-T då bolaget anser att det är gynnsamt. SR kan hos regeringen begära tillstånd för digitala radiosändningar då man finner det lämpligt och det framgår inte annat än att SR också kan släcka de analoga sändningarna då man tillsammans med

övriga programföretag bedömer att lyssnarna är redo. En sådan flexibel ordning är att föredra och det vore bra om regeringen i kommande tillstånd för SR inte låser fast bolaget i analog teknik under hela tillståndspanoroden. Ett täckningskrav bör finnas, men det kan uppnås med såväl analog som digital teknik.

NENT Group noterar också att bolagen får stor frihet att söka distribution för sina linjära sändningar. Det gäller även online, även om kommittén inte ställer krav på det. Det kommittén vill begränsa är bolagens verksamhet på plattformar som kontrolleras av utomstående aktörer, till exempel Facebook och Youtube. NENT Group förstår begränsningen eftersom tjänster som Facebook och Youtube bäddar in PS-bolagens innehåll i en helt annorlunda miljö.

Däremot har NENT Group vid upprepade tillfällen frågat SVT om de vill ha sina sändningar och program på den svenska plattformen Viafree. Viafree är en abonnemangsfri play-tjänst där SVT:s innehåll skulle kunna tas emot utan betalning och utan reklam. SVT har inte svarat på erbjudandet. Att SVT erbjuder sitt innehåll via amerikanska plattformar men avstår från att finnas på svenska tv-plattformar är märkligt och det bör framgå i kommande tillstånd att PS-bolagen ska söka samarbete med medieplattformar som utgår från den svenska mediemiljön.

##### **5. Vad ska public service göra och tillsammans med vem?**

*Kommittén föreslår att PS-bolagens breda innehållsuppdrag bör bestå under kommande tillståndspanoroden. Samtidigt noterar kommittén att de privata radiobolagen samt Svenska Oberoende Musikproducenter visat att SR:s kanal P3 har ett musikurval som inte skiljer sig från vad som redan finns på marknaden. Kommittén bestrider inte detta, men menar att vad som vid var tid är kommersiellt gångbart inte bör vara ett kriterium för att avgränsa PS-bolagens uppdrag. Strax efter skriver dock kommittén att man vill lyfta upp det unika i PS-uppdraget och att detta uppdrag ska uttrycka dess "unicitet".*

NENT Group kan konstatera att oviljan att på något annat sätt än i mycket allmänna termer beskriva uppdragen till public service, i detta fall SR och dess musikkanal P3, går stick i stäv med kriteriet "en klar och exakt definition av uppdraget".

NENT Group menar att detta, och vad kommittén skriver om spegling, folkbildning, kvalitet och mångfald, troligen inte avhåller P3 från att under prime time sända populärmusik som i princip är detsamma som de privata radiobolagen erbjuder. Syftet med P3:s utbud kan inte vara annat än att maximera antalet lyssnare, vilket inte kan anses som ett relevant uppdrag för ett offentligfinansierat radiobolag. I brist på begränsningar finns inget skäl för SR och P3 att göra något annat, vilket i mycket hög grad påverkar de privata radiobolagens verksamhet. Regeringen bör, trots PS-bolagens ovilja, kvantifiera vissa mål vad gäller innehåll. Det är mycket lätt att ställa kvantitativa krav och med modern teknik följa upp dem. För SR:s kanal P3 skulle kraven per vecka,

under prime time, kunna vara:

- Minst 50% av de mest spelade låtarna skall vara unika för Sveriges Radio
- Minst 25% skall vara musik från så kallade independentbolag
- Minst 40% skall vara musik som kommer från Sverige
- Minst 20% skall vara på det svenska språket

*Kommittén föreslår att SVT, som har en avgörande betydelse för svensk film, under kommande tillståndsperiod ska fortsätta bidra till utvecklingen av svensk film. SVT ska också redogöra för sitt engagemang för svensk film.*

NENT Group menar att uppdraget kan göras tydligare. SVT har en större budget än någon annan aktör och uppdraget borde gå att kvantifiera. Drama, i form av tv-serier, är den mest vitala och intressanta delen av den svenska kulturbranschen. Här finns också en stor exportpotential och SVT bör, som Danmarks radio och brittiska BBC, få kvantitativa mål.

## **6. Förhandsprövning av nya tjänster**

Kommittén noterar att förhandsprövningen är en del av statsstödsreglerna som syftar till att offentliga medel inte används till sådant som inte är syftet. Vidare att ordningen varit att PS-bolagen själva ska anmäla nya tjänster inom både kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten. Någon sådan anmälan har inte inkommit och det har därför föreslagits att nya tjänster ska kunna anmälas av både PS-bolagen och av andra bolag. PS-bolagen själva tycker att systemet hotar deras oberoende och rent allmänt är illegitimt. Enligt PS-bolagen så räcker tillståndsprocessen och granskningsnämndens granskningar.

NENT Group konstaterar att förhandsprövningen är en förutsättning för att PS-bolagen ska kunna finansieras med offentliga medel. Att systemet inte fungerat är dock uppenbart. Enligt statsstödsreglerna ska övervakningen utföras av en oberoende myndighet, vilket inte skett eftersom bolagen själva ska anmäla nya tjänster. Att styrningen via tillstånden inte heller fungerat visas av att granskningsnämnden åtskilliga gånger påpekat att PS-bolagens definition av begreppet kärnverksamhet inte stämmer med tillståndsgivarens definition. Det tydligaste tecknet på att granskningen inte är oberoende är att granskningsnämnden ansett att PS-bolagen har tolkningsföreträde när det gäller den egna regleringen.

*Kommittén föreslår att förhandsprövningen begränsas till nya tjänster av större betydelse och väsentliga ändringar av befintliga tjänster inom ramen för den kompletterande verksamheten. Berörda intressenter ska kunna anmäla nya tjänster till MPRT som utreder frågan för att sedan lämna över till regeringen som beslutar. Försöksperioden begränsas till sex månader.*

NENT Group menar att förslaget, tillsammans med den utökade definitionen av kärnverksamheten, radikalt minskar förhandsprövningens räckvidd. Förslaget innebär

att PS-bolagen, som nämnts, helt fritt kan affärsutveckla online så länge man hävdar att det sker inom ramen för egna onlinetjänster. Det är sant att kanaler i marknätet kräver ytterligare tillstånd, men kanaler online kräver inte tillstånd och om förslaget blir verklighet så finns ingen förhandsprövning. NENT Group menar att denna del av förslaget inte bör genomföras.

Att andra än PS-bolagen själva ska kunna anmäla PS-bolagens nya tjänster är nödvändigt och bör genomföras.

Att kommittén föreslår att avgörandet ska ligga hos regeringen och avgöras genom ett politiskt beslut är dock förvånande med tanke på utredningsdirektivens skrivningar om behovet av att säkerställa det politiska oberoendet. Beslutet bör fattas av en myndighet som bara har lag och tillstånd att förhålla sig till, varför NENT Group menar att den delen av förslaget inte bör genomföras.

NENT Group bifaller kommitténs förslag att försöksperioden kortas till sex månader.

Slutligen vill NENT Group lyfta fram den markering som kommittén gör i slutet av kapitel 6, som en kommentar till PS-bolagens påstående att förhandsprövningen strider mot YGL:s princip om etableringsfrihet i tråd:

*”Kommitténs uppfattning är dock att systemet inte strider mot denna princip. Public service-bolagen agerar på en marknad och deras intäkter utgörs nästan uteslutande av statligt stöd. Etableringsfriheten kan inte anses innebära att bolagen har en oinskränkt rätt att använda sina statliga medel till vilken verksamhet som helst, utan det måste vara möjligt för staten att reglera vilka tjänster som ingår i public serviceuppdraget, oavsett om de tillhandahålls genom tråd eller inte.”*

## **7. Uppföljning och redovisning**

*Kommittén skriver att det hos regeringen funnits en ambition att få en mer standardiserad public service-redovisning samt att PS-bolagen motsatt sig kvantitativa mått eftersom dessa ”inte anses spegla effekten av verksamheten”. I uppföljningen ingår också halvtidsöversynen som är ett dokument och ett samtal med kulturministern.*

*Kommittén föreslår att PS-bolagen ska få tillgodogöra sig en del av det som sänds online i PS-uppdraget, detta trots att det som sänds utanför marknätet inte ingår i tillstånden och inte kan granskas. Det konstateras också att bolagen åtagit sig att följa samma publicistiska principer online och i sociala medier som i marknätet. Det föreslås att PS-redovisningar sker vartannat år, istället för som nu varje år, vilket motiveras av den längre tillståndsperioden. Till det ska läggas en ”public service-dialog” i form av ett möte där regeringen, branschaktörer och intresseorganisationer deltar och där resultaten offentliggörs ”för att stimulera till allmän debatt om public service-bolagens uppdrag och hur dessa uppfylls”.*



NENT Group menar att ovanstående förslag inte kan läggas till grund för tillståndsgivning och granskning av verksamheten. Som kommittén konstaterar i sluttexten på kapitel 6 handlar det om offentliga medel som ska användas för uppdrag i allmänhetens tjänst. Det ska finnas exakta definitioner av uppdragen och en av PS-bolagen oberoende myndighet ska granska att pengarna används till rätt saker. Pengar som inte används till uppdragen ska betalas tillbaka.

Kommitténs förslag uppfyller inte rimliga krav på stringens vad gäller uppföljning och redovisning. Att motivera hälften så många PS-redovisningar som idag med att tillståndspérioden är längre saknar logik. Därtill har granskningsnämndens roll varit alldeles för passiv. Nämnden har i regel inte genomfört faktiska granskningar av vad bolagen gjort utan nöjt sig med vad PS-bolagen uppger för granskningsnämnden att de gjort. Det kan inte kallas en oberoende granskning. Granskningsnämnden, eller någon annan myndighet, måste ges den roll som krävs för en oberoende och strikt granskning.

Idén att ordna ett stormöte kallad "dialog" som ska "stimulera till allmän debatt" är ett förslag som inte bör genomföras. NENT Group motsätter sig inte dialog och meningsutbyten branschaktörer emellan, men förslaget framställs som en del av den formella uppföljningen, vilket den knappast kan vara. En tydlig och strikt definition av uppdraget ska följas upp av en tydlig och strikt granskning genomförd av en av PS-bolagen oberoende instans. Uppföljningen ska ske årligen.

Det är bra att PS-redovisningarna blir mer standardiserade, men NENT Group menar att uppdraget måste innehålla kvantifierbara mått och att dessa måste följas upp. NENT Groups radioverksamhet har, som nämnts ovan, med hjälp av mät- och statistikverktyget Radio Monitor inför PS-kommitténs kansli visat exakt vilken musik som SR:s P3 och de privata konkurrenterna spelat under 2017. Det framgår tydligt att P3 under prime time inte spelat annorlunda musik än RIX FM, Mix Megapol och NRJ. Sveriges Oberoende Musikproducenter har också konstaterat att utrymmet för deras musik är litet.

Att bolagen inte vill ha kvantifierbara mått, utan föredrar att mäta "effekt", är förståeligt. Det ingår i samma tankemönster som motståndet mot förhandsprövningen och är något som regeringen måste bortse från. Det är viktigt att PS-bolagen inte styr sina egna tillstånd och inte heller granskningen. Regering och riksdag ska ange vad som ska göras, exempelvis en vis andel nyheter eller musik från oberoende producenter under prime time eftersom man uppfattar att detta utbud har en viktig roll samtidigt som marknaden inte tillhandahåller det i tillräcklig omfattning. Vad nyhetsprogrammen innehåller eller vilka oberoende artister och titlar som spelas tillhör den redaktionella friheten.

## **8. Förvaltningsstiftelsens styrelse, ägarroll och finansiering**

*Kommittén föreslår att stiftelseförordnandet ändras så att det framgår att styrelseledamöterna och ordföranden ska utses utifrån krav på kompetens, integritet och lämplighet. Förvaltningsstiftelsen bör inte följa upp programföretagens PS-uppdrag.*

NENT Group tycker att förslagen är bra eftersom det måste finnas täta skott mellan partipolitiken och PS-bolagen. NENT Group önskar tillägget att erfarenhet av professionell publicistisk verksamhet är en önskvärd egenskap, medan partipolitisk erfarenhet inte är det. NENT Group menar att PS-bolagen inte ska vara mer beroende av regering och riksdag än att dessa formulerar uppdragen, varvid en av bolagen oberoende myndighet ska kontrollera att uppdragen genomförs.

Att ändra i stiftelsens styrelse är det enklaste sättet för en regering som tillfälligtvis accepteras av riksdagen att utöva ett bestämmande inflytande över bolagen. Styrelsen bör alltså skyddas mot partipolitiskt inflytande, varför det bör vara en av regeringen, riksdagen, partierna och PS-bolagen oberoende instans som på ett transparent sätt bedömer de nominerade personernas formella meriter och avgör om de ska ingå i styrelsen eller inte. I det fall det formella beslutet ska ligga kvar hos regeringen, ska regeringen inte kunna utse andra ledamöter.

## **9. Ekonomiska förutsättningar**

*Kommittén föreslår ungefär 8,5 mdr kr till PS-bolagen från 2020 med en årlig uppräkningsgrad med 2 procent. Inga ändringar ska göras vad gäller möjligheterna att sända sponsrade program.*

NENT Group menar att PS-bolagen är välfinansierade och till skillnad mot alla andra mediebolag har en säker finansiering. Detta motiverar en sträng kontroll av hur medlen används. NENT Group finner det uppseendeväckande att bolagen bara föreslår ökade utgifter och inte kan komma på något annat att spara på än att lägga ner försökssändningarna av digital radio, en besparing på i sammanhanget obetydliga 6,5 Mkr. En sådan redogörelse av besparingspotentialen skulle inte accepteras i ett privat företag, eller för den delen i andra offentliga verksamheter.

*Kommittén föreslår att SR och SVT ska få fortsätta att sända sponsrade program i samma omfattning som hittills.*

NENT Group menar att detta är helt fel. PS-bolagen finansieras med offentliga medel och deras påverkan på den övriga mediemarknaden måste vara så liten som möjligt. Att få extra medel via kommersiella avtal innebär en blandfinansiering som gör gränsen mot den kommersiella marknaden otydlig.

Det är oroande att kommittén konstaterar att man på politisk nivå saknar kontroll över om medlen används på ett effektivt sätt eller inte. Kommittén säger sig också "sakna underlag för att göra en generell bedömning av om nuvarande fördelning av medlen

mellan bolagen är rimlig” (sid. 281). Det innebär i praktiken att åtta mdr kr av offentliga medel ges till de tre bolagen utan någon annan kontroll över hur medlen används än vad PS-bolagen själva uppger. Det är svårt att dra en annan slutsats än att den svenska PS-regleringen även i denna del strider mot statsstödsreglerna.

Skulle utgiftsnivån beslutas, är det viktigt att regeringen tydligt markerar att den ligger fast och att PS-bolagen inom sig måste fördela pengarna. Det framgår i kommitténs betänkande att om SVT vill fortsätta att öka antalet användare online, kommer kostnaderna att öka. I marknätet är kostnaderna fasta och slås ut på antalet användare. Online tillkommer en kostnad för varje användare. Därför framstår bolagens ambition att öka antalet användare online som ekonomiskt riskfylld och tillståndsgivningen borde reglera inte minst SVT:s online-ambitioner.

PS-bolagen har en säker finansiering som dessutom räknas upp med två procent per år. På en mediemarknad där de privatfinansierade medieföretagen är pressade av den globala konkurrens som internet skapat, finns en risk att en allt större del av de svenska medierna utgörs av public service. Det svenska mediesystemet bygger på en blandning av public service för radio och tv, privata radio och tv-bolag samt en privatägd press. Även om regleringen bygger in spärar mot direkt politiskt inflytande i bolagen, går det inte komma ifrån att de är beroende av politiken. De är politiska konstruktioner som är tänkta att styras av ett politiskt uppdrag och det kan på sikt bli ett problem om balansen i mediesystemet rubbas. Regeringen bör därför tänka över hur PS-bolagen både kan ges och genomföra ett angeläget uppdrag samtidigt som påverkan på mediemarknaden i övrigt blir så liten som möjligt.

## **10. Konsekvenser av förslagen**

*Kommittén skriver att den slopade förhandsprövningen för den utvidgade kärnverksamheten inte stör andra företag eftersom text och bild fortfarande omfattas av prövningen och det är störningarna på den fria pressen som varit allvarligast.*

NENT Group håller med om att PS-bolagens expansion in på tidningarnas område varit ett problem för pressen, men menar att PS-bolagens verksamhet även inom ljud och bild online har stor påverkan på de privata medieföretagen. Får PS-bolagen fritt utveckla sin radio- och tv-verksamhet online innebär det en stor osäkerhet för företag som NENT Group. PS-bolagen ska ha ett tydligt formulerat uppdrag med tydliga ramar för vad de ska göra samt budgetar anpassade för detta. NENT Group avråder bestämt från att gå vidare med förslaget att utvidga kärnverksamheten och slopa förhandsprövningen för densamma.

Stockholm 2018-10-19

Jonas Gustafsson

Tf VD Nordic Entertainment Group Sverige